

KURIKULUMSKI PRISTUP – PROMJENA PARADIGME POUČAVANJA

**Stručni skup za vjeroučitelje
Sarajevo, 4.studenoga 2023.**

ŠTO SI RADIO DANAS NA STRUČNOM SKUPU O ISHODIMA?

Naučio sam:

- prepoznati osnove kurikulumskog pristupa učenju i poučavanju
- razlikovati plan i programa i kurikulum
- navesti što su ishodi učenja
- Prepoznati točno i netočno definirane ishode
- definirati primjere ishoda aktivnosti za Katolički vjeronauk

Teacher-Centered VS Student-Centered Learning: **Which one is Better?**

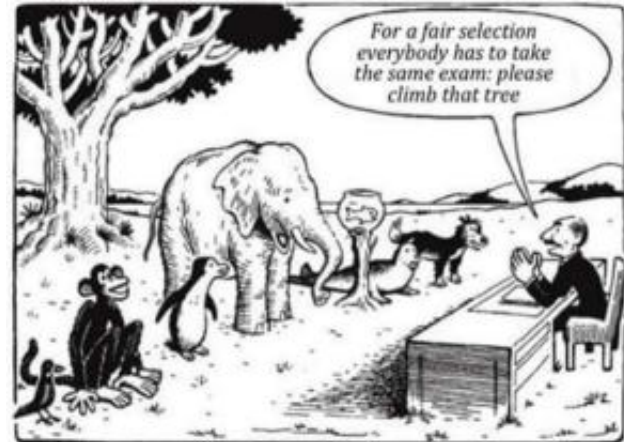
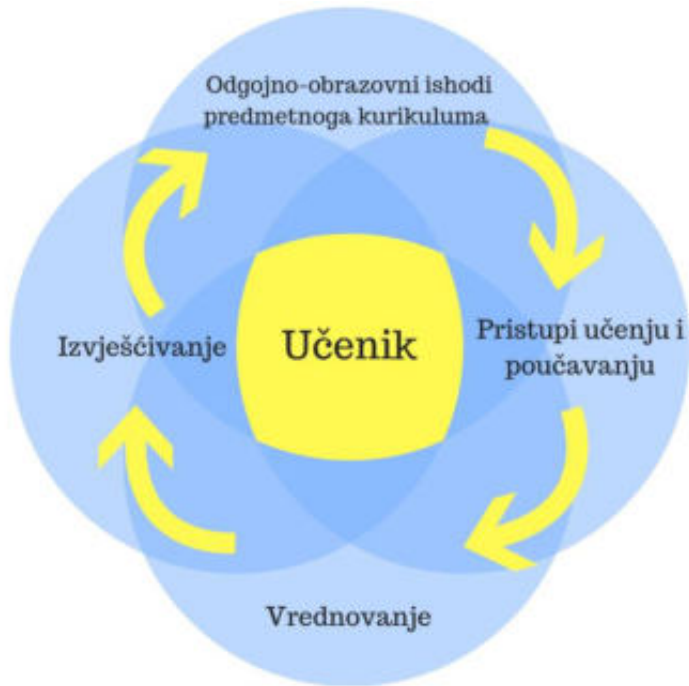
ŠTO SU ISHODI?

- Jasni iskazi o tome što se od učenika očekuje da zna razumije ili je sposoban učiniti nakon završenog procesa učenja
- Ishodi učenja su sastavni dio kurikuluma usmjereni na kompetencije učenika
- Temeljno obilježje kurikulararnog pristupa je učenje usmjereno na rezultate i aktivnost učenika, za razliku od plana i programa koji je popis sadržaja, a metodika je usmjerena na aktivnost nastavnika

Nastavni Plan i program	Kurikulum
<ul style="list-style-type: none"> - Popis nastavnih jedinica (1. – 70) - Određeni sadržaj jednak za sve učenike 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>ishodi</u> koji odgovaraju na pitanja što učenici znaju, što mogu učiniti i koje stavove/vrijednosti imaju razvijene - U središtu učenik i aktivno učenje - Autonomija u oblikovanju tema i broja sati, odabiru sadržaja (razrada ishoda), vremenskom rasporedu, aktivnostima - fleksibilnost u provedbi planiranih aktivnosti - odabir nastavnih materijala i izvora
<ul style="list-style-type: none"> - Usmjerenost na činjenično znanje 	<ul style="list-style-type: none"> - Usmjerenost na kompetencije

KURIKULUMSKI PRISTUP UČENJU I POUČAVANJU

Our Education System

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."

- Albert Einstein

ISHODI

- Ishodima se odgovara na pitanja:
 - Što učenici znaju?
 - Što mogu učiniti?
 - Koje stavove i vrijednosti imaju razvijene na kraju procesa učenja?
- Ishodi učenja opisuju što će učenici biti sposobni iskazati nakon dovršenja zadatka. Imaju tri ključna dijela:
 1. **Subjekt** – određuje na koga se ishod odnosi. Budući da su u središtu procesa učenja i poučavanja učenici, ishod će uvijek započinjati riječju 'učenik'.
 2. **Glagol** – označava razinu kognitivnih procesa, jasnu i određenu radnju koju očekujemo od učenika. Piše se u 3. licu jednine prezenta.
 3. **Objekt** - fraza kojom opisuju predmetne sadržaje (znanja, vještine i stavove) koje učenici trebaju naučiti.

Učenik prepoznaje prenesena značenja biblijskoga teksta.
Učenik povezuje poruke određenih biblijskih tekstova sa svojim životnim situacijama.

Učenik opisuje odabrane novozavjetne događaje koji opisuju Krista u susretu sa svojim suvremenicima.

Pokazati učenicima na zemljovidu prostor nastanka Biblije.

Učenik pokazuje na zemljovidu prostor nastanka Biblije.

KAKVI ISHODI TREBAJU BITI?

- Ishodi učenja trebaju biti usmjereni **na učenikovo učenje**, a ne na učiteljev rad.

Učenik zna osnovne dijelove Biblije.

Učenik navodi osnovne dijelove Biblije.

KAKVI ISHODI TREBAJU BITI?

- Ishodi učenja trebaju biti mjerljivi

Opisuje velike osobe biblijske povijesti.

Opisuje Abrahama kao praoca vjere.

KAKVI ISHODI TREBAJU BITI?

- Ishodi učenja trebaju biti **fokusirani, konkretni i ostvarivi u planiranom vremenu.**

 Učenik izrađuje plakat.

 Učenik iskazuje doživljaj veličine i važnosti Abrahamove vjere putem plakata.

SMART

SPECIFIC

MEASURABLE

ACTIONABLE

RELEVANT

TIMELY

KAKVI ISHODI TREBAJU BITI?

- Ishodi učenja trebaju biti usmjereni **na rezultat učenja**, a ne na nastavne aktivnosti.

PLANIRANJE UNATRAG (BACKWARD PLANNING, DESIGN)

1. Identificirati željeni rezultat
(ishodi)

2. Odrediti prihvatljive dokaze
poučavanja – vrednovanje

3. Planiranje poučavanja

vrednovanje

Konstruktivno poravnanje u poučavanju znači da postoji čvrsta povezanost između odgojno-obrazovnih ishoda koje učenici ostvaruju, odabira aktivnosti kojima učenici ostvaruju planirane ishode i vrednovanja koje provodimo kako bismo provjerili jesu li planirani ishodi ostvareni.

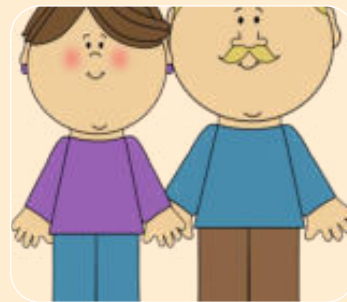

PLANIRANJE OD ISHODA...

Ishodi pružaju:

Učiteljima

- temelj za preusmjeravanje pozornosti sa sadržaja na postignuća
- pomoć pri izboru odgovarajućih izvora za osmišljavanje i provedbu aktivnosti
- pomoć pri izboru nastavnih metoda i oblika rada
- pomoć pri kreiranju različitih oblika vrednovanja uspjeha i napretka učenika

Učenicima

- jasnu i konkretnu informaciju što se od njih očekuje
- jasne smjernice u procesu učenja
- jasne kriterije za praćenje i vrednovanje njihova napretka

Roditeljima

- jasnu i konkretnu informaciju što se očekuje od njihove djece te informaciju o razvoju njihovih kompetencija

ŠTO SADRŽI KURIKULUM?

Osnovna škola, Katolički vjeronauk, 5. razred – 70 sati godišnje

Domena A: Čovjek i svijet u Božjemu naumu		
→ Odgojno-obrazovni ishodi	→ Razrada ishoda	→ Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
OŠ KV A.5.1. Učenik objašnjava važnost zajedništva te kako nas vjera potiče na prihvatanje sebe i drugih.	Učenik opisuje različitost među ljudima. Učenik objašnjava važnost prihvatanja različitosti. Učenik istražuje što nas sve unatoč razlikama povezuje. Učenik opisuje jedinstvenost svakoga čovjeka s njegovim mogućnostima i ograničenjima. Učenik objašnjava važnost vjere i povjerenja u međuljudskim odnosima i u odnosima prema Bogu. Učenik objašnjava pojmove dijaloga i diskriminacije i na primjerima iz konkretnoga života.	Učenik navodi različitosti među ljudima. Učenik prepoznaje važnost prihvatanja različitosti. Učenik razlikuje pojmove dijaloga i diskriminacije na primjerima iz konkretnoga života.
→ Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Jedinstvenost svakog čovjeka. Prihvatanje drugih u njihovoj različitosti. Dijalog i diskriminacija.		
→ Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Ovaj ishod ostvaruje se povezano s ishodima iz drugih domena u kojima se nalaze navedeni biblijski tekstovi OŠ KV B.5.1., OŠ KV B.5.2. i OŠ KV C.5.1. Učenici istražuju pojmove dijaloga i diskriminacije. Učenici istražuju primjere diskriminacije i važnih elemenata za ostvarenje dijaloga, istražuju mudrosne tekstove iz svetih knjiga i povezuju sa životnim iskustvima. Igra uživanja u perspektivu drugoga radi boljšeg razumijevanja tuđega razmišljanja i ponašanja. Izricanje biblijskih primjera Božjega prihvatanja svakoga čovjeka usmeno, pisano, slikom, pjesmom (korelacija s Hrvatskim jezikom: učenici pišu haiku, činkvinu, kratko		

ŠTO SADRŽI KURIKULUM?

Srednja škola, Katolički vjeronauk, 2. razred – 70 sati godišnje

Domena A: Čovjek i svijet u Božjemu naumu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti »dobar« na kraju razreda
 SŠ KV A.2.1. Učenik analizira pojam slobode na temelju biblijskih tekstova i vlastitog iskustva te prepoznaje utjecaj vrednota na ostvarenje ljudske i krišćanske punine života.	Učenik objašnjava slobodu »od« i slobodu »za«. Učenik objašnjava obilježja i razliku između vanjske i unutarnje slobode. Učenik analizira Isusov odnos prema slobodi i uspoređuje ga s vlastitim shvaćanjima slobode. Učenik navodi primjere slobode u iskustvima biblijskih osoba. Učenik navodi i objašnjava primjere iz vlastitoga okruženja gdje uviđa poveranosti i razlike između slobode i tolerancije. Učenik objašnjava slobodu kroz različite primjere ovisnosti. Učenik analizira primjere krišćanskih i ljudskih vrednota. Učenik analizira povezanost adolescentne krize i različitih oblika bijega od stvarnosti (droga, alkohol...).	Učenik razlikuje slobodu »od« i slobodu »za«. Učenik navodi obilježja i razliku između vanjske i unutarnje slobode. Učenik navodi Isusov odnos prema slobodi i uspoređuje ga s vlastitim shvaćanjima slobode. Učenik prepoznaje primjere slobode u iskustvima biblijskih osoba. Učenik navodi primjere iz vlastitog okruženja gdje uviđa povezanosti i razlike između slobode i tolerancije. Učenik navodi primjere neslobode kroz različite primjere ovisnosti. Učenik navodi primjere krišćanskih i ljudskih vrednota koje oslobađaju od poroka i ovisnosti i usmjeravaju prema smislu života. Učenik prepoznaje povezanost adolescentne krize i različitih oblika bijega od stvarnosti (droga, alkohol...).
Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Za ostvarenje ovoga ishoda važno je istražiti sadržaje koji pobliže objašnjavaju krišćansko shvaćanje slobode s naglascima na razlikovanje slobode »od« u odnosu na slobodu »za«, odnos slobode i odgovornosti, unutarnja i vanjska sloboda, snaga slobodnoga izbora u odnosu na problem ovisnosti. Osobito se na temelju biblijskog iskustva naglašava Isusov uzor slobode osobe spram Boga i svijeta koji vodi u puninu ljudske zrelosti.		
Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda: Učenik raspravlja o mogućnostima i granicama slobode. Učenik kritički prepoznaje različite načine shvaćanja slobode u povijesti i danas. Učenik istražuje biološku, psihološku i društvenu svjetovnost slobode. Učenik prepoznaje slobodu kao čovjekov poez i vrhunsko ostvarenje. Učenik istražuje vrednote u obitelji i među mladima. Izrađuje ljestvicu vlastitih vrednota. Ovaj se ishod ostvaruje sa sadržajima ishoda SŠ KV A.2.1.		

BLOOMOVA TAKSONOMIJA

- Bloomova taksonomija nudi jasan, učinkovit i jednostavan model za objašnjavanje i stupnjevanje ciljeva i ishoda učenja, za oblikovanje metoda poučavanja i za vrednovanje rezultata poučavanja.

JE LI ISHOD DOBRO FORMULIRAN?

Učenik navodi glavna obilježja Židovstva.

Učenik zna obilježja židovske religije.

Učenik razumije važnost međureligijskog dijaloga.

Objasniti učenicima uzroke progona prvih kršćana.

JE LI ISHOD DOBRO FORMULIRAN?

Učenik prepričava prisposobu o Milosrdnom Samarijancu.

Učenik citira Isusovo ZLATNO PRAVILO.

Učenik razumije važnost opraštanja.

Učenik je svjestan razlika među ljudima.

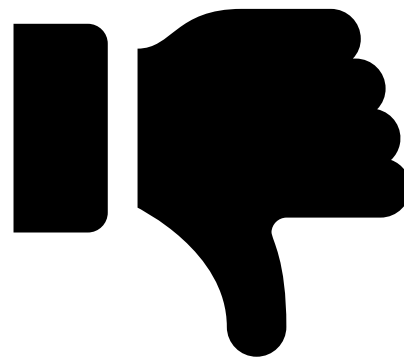

Učenik razmatra važnost Isusovog Zlatnog pravila.

Ishod	Usmjeren je na učenikovo učenje, a ne na samu aktivnost.	Mjerljiv je. (taksonomija)	Fokusiran je i konkretan (nije apstraktan ili preširok).	Ostvariv je u planiranom vremenu.	Poštuje se jasna struktura pisanja ishoda: (subjekt + glagol + objekt)
Učenik analizira evanđeoski tekst o milosrdnom Ocu (Lk 15, 11- 32).(OŠ KV B.5.2.)					
Učenik analizira značenje pojma objava, te nabraja, prepričava i analizira najvažnije događaje biblijske objave.(SŠ KV B.1.1.)					
Učenik izrađuje plakat i zna glavna obilježja monoteističkih religija. (OŠ KV A.5.3.)					

„ZRAČNO VREDNOVANJE“

- Prepoznam dobro formuliran ishod

ZADATAK OŠ

Na temelju zadanih kurikulumskih ishoda navedite ishode aktivnosti:

- OŠ KV D.1.2. Učenik prepoznaje Crkvene blagdane i slavlja te njihovu poruku.
 - Učenik opisuje vanjska obilježja pojedinih blagdana. Učenik objašnjava poruku blagdana, svetkovina i običaja (Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, Svi sveti i Dušni dan, Sv. Nikola i Sv. Lucija; Majčin dan...).
- OŠ KV A.5.2. Učenik u biblijskoj povijesti i evanđeljima otkriva Boga koji čovjeku pokazuje put i daje čovjeku potrebnu snagu za suočavanje s različitim životnim situacijama i izazovima
 - Učenik upoznaje velike likove biblijske povijesti: Abrahama, Jakova, Samuela, Davida, Salomona, sv. Petra, sv. Pavla.

B / RIJEČ BOŽJA I VJERA CRKVE U ŽIVOTU KRŠĆANA

ISHODI	RAZRADA ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA
OŠ KV B.5.1. Učenik u biblijskoj povijesti i evanđeljima otkriva Boga koji čovjeku pokazuje put i daje čovjeku potrebnu snagu za suočavanje s različitim životnim situacijama i izazovima.	<p>Učenik upoznaje velike likove biblijske povijesti: Abrahama, Jakova, Samuela, Davida, Salomona, sv. Petra, sv. Pavla.</p> <p>Učenik pripovijeda o Božjemu pozivu, iskustvu i kuljnj vjere stamovjernih likova.</p> <p>Učenik opisuje značike Božje naklonosti, skrbi, prijetelstva, praštanja i ostavijanja prema čovjeku.</p> <p>Učenik opisuje biblijske pojmove: pramac vjere, patrijani, suci, obećanja, pomazanje.</p> <p>Učenik kroz primjere biblijskih likova prepoznaje Boga kao prijatelja koji daje svoj blagoslov i obećanja.</p>
OŠ KV D.1.2. Učenik prepoznaje Crkvene blagdane i slavlja te njihovu poruku.	<p>Učenik uočava i opisuje vanjska obilježja pojedinih blagdana.</p> <p>Učenik objašnjava poruku blagdana, svetkovina i običaja (Dan kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, Svi sveti i Dušni dan, Sv. Nikola i Sv. Lucija, Majčin dan...).</p> <p>Učenik povezuje običaje s biblijskim događajima.</p> <p>Učenik konkretnim gestama sudjelovanja izražava stav prihvatanja poruke blagdana, svetkovina i običaja.</p>
	ISHODI NA RAZINI OSTVARENOSTI DOBAR Učenik imenuje i razlikuje običaje i simbole. Učenik povezuje običaje i simbole s blagdanima i svetkovinama.
	SADRŽAJI ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Crkveni blagdani, slavlja, simboli i običaji te njihova poruka.
	PREPORUKE ZA OSTVARENJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA Ishod se osim na kognitivnom ostvaruje i na afektivnom planu kroz aktivnosti u kojima učenik djeluje u školi i izvan nje kroz konkretne geste sudjelovanja u obilježavanju blagdana te o kojima će kasnije izvještavati u učionici. Razgovor o hrvatskim božićnim pjesmama. Istražiti, razgovarati s roditeljima o hrvatskim običajima vezanima uz navedene blagdane; korizmni i uskrsni simboli i običaji: pepeo, cvjetice i grančice (Cvjetnica), uskršna vijetca, blagoslov hrane (pisanice), blagoslov kruha i plodova zemlje, božićni simboli i običaji. Izraditi simbole vezane uz blagdane: adventski vijenac, jaslje od različih materijala. Ishod se ostvaruje povezano s ishodima OŠ KV B.1.2 i OŠ KV B.1.3.

RENOSTI DOBAR
Biblijske povijesti
ke događaje povezane s velikim likovima
značenje biblijskih poruka s konkretnim

ZOVNIH ISHODA
Ividu, Salomonu
mazanje

IZOVNIH ISHODA

ZADATAK SŠ

Na temelju zadanih
kurikulumskih ishoda
navedite ishode aktivnosti:

„BLATNA TOČKA”

- Ima li nešto što vam se još uvijek čini nejasno - „blatno”